

A „KELET” előfizetési díja:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 frt.
Félévre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

egyenként a „Kelet” mindennap, az ünnepnapok kivételével.

Szerkesztői szállás:
Főtér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

A külügyi vita.

A 60 millió kölcsön tárgyalása a képviselőházban határozott és egyhangú veto Magyarországról részéről Oroszország terjesztése ellen. Egy kis differentia a nézetek e vagy ama iránylatában mutatkozik ugyan, de az egyértelműség, mely a dolog lényegét érinti, mutatja a magyar parlament részéről azon értelmű határozat eljárással szemben, melyet az osztrákoknak önmagával soha tisztában nem levő képviselőháza tanúsított, midőn a delegációk összehívásának idejére halasztotta a kölcsön megszavazását.

De van ezen kívül a 60 millió kölcsön tárgyalásának egy más előnyös oldala, mely most magára az országra hathat megnyugtatólag.

Azazidétlen vesszőparipa, melyet a muszkaszövetség neve alatt talált ki az ország, hogy már egy événél hosszabb ideje lovagoljon rajta, eltűnt a szereplés színteréről és csak néhány lap van még, melyek, hogy igazgatóságban tartásuk a kedélyeket, célzatosan nem akarnak lemondani e háládatos opponálási materialról.

A képviselőház tegnapi ülésén Kerkapolyi Károly, ki most már maga is az ellenzékhez tartozik, igen szépen bebizonyította, hogy az osztrák-magyar monarchiában nem képzelhető muszka-politika. Lehet valaki barátja a szláv faj népeinek, lengyeleknek és cseheknek is, a mellett, hogy ellensége a muszka eszmének, mely abszolutizmust, Európa haladásának felfüggesztését jelenti.

És valóban az osztrák-magyar birodalom területén is, ha mindjárt volna is olyan irányzat, mely a szlávizmusról kívánná fektetni a monarchia hatalmát — a mi szintén nagy képtelenség, — még akkor sem létezhetnék olyan törekvés, mely egyenesen muszkává tegye a birodalmat, segítse hatalmi terjesztésében azon collossust, mely minden népszabadságnak, úgy a miénknek, mint a szlávokénak, példa reá Lengyelország, esküdt ellensége.

Muszka szövetséges politika egy Ausztriától, hol 1856-ban maga az abszolút uralom tette épen a mostanihoz hasonló terjesztése miatt ellenségesévé előbbi jó barátját Muszkaországot, képzelhető sem volt ezelőtt, hogy mint most nem az. S csak hálát adhatunk a kormányának, hogy ebből az alapítvány felelőseiből kigyógyította az országot.

A 60 millió kölcsön kérése magában kizárja lehetőségét, hogy Oroszország és

Ausztria-Magyarország között jó egyetértés állana fenn, de még inkább meggyőző az ellenzékéről a miniszterelnöknek a képviselőház tegnapi ülésében újban tett nyilatkozata.

Azt vetették ugyanis a miniszterelnök szemére, hogy csak határaink megvédelmezésére kéri a 60 millió, ez pedig még nem jelenti azt, hogy megvédessenek vele azon érdekeink, a melyek határainkon kívül sérültek meg.

A miniszterelnök erre nézve a következő fontos megjegyzéseket tette:

„Mintán t. ház hangsúlyoztam tegnap is, hogy a san-stefáni békének oly feltételei vannak, a melyek a Balkán félszigetnek úgy keletén mint nyugatán olyanokat terveznek, a mik a monarchiának érdekeivel meg nem egyeztethetők; mintán megmondtam, hogy a monarchia érdekeit meg fogjuk védeni békében, ha lehet, fegyverrel is, ha kell, nem hiszem hogy alapot szolgáltatam volna azon feltételre, hogy az összes célzat, a melyről beszélek az, hogy valamely ellenség határainkon be ne törhessen.

De igen is, én azt tartom, ha valaki békében akarja megővni érdekeit és a háborúban bizony nem csekély terheit csak az utolsó szükség esetében akarja igénybe venni, akkor annak, hogy ez irányban az utolsó lehetőség határait megvárhassa, első feltétele az, hogy biztosságot szerezzen magának azon eshetőség ellen, hogy ellenséges meglepetés őt készületlenül találván, azután az actio kifejtése megnehezíttessék. Ez beszédem ezen részének értelme, és azt hiszem, hogy ebben azon nagyon is önmegadó politikát — melynek én hirdetője nem vagyok és nem voltam — hogy t. i. csak a monarchia határait akarjuk a csontkítás ellen megvédeni, föltalálni senki sem lesz képes.”

E szavak természetesen egész nyíltsággal még nem mondják azt, a mit egy miniszterelnöknek mondani nem lehet és nem szabad, hogy a mihelyt határaink biztosítsák, ha a muszka másként nem enged rögtön meg fogjuk fegyveres erővel támadni, de annyi mégis kiolvasható belőle, hogy a 60 millióval nem csak magunkat akarjuk megvédelmezni, hanem biztosítani akarjuk vele a kifelé irányuló actiót a san-stefáni békével szemben a monarchia érdekeinek megvédésére.

Ennél többet minem kívántunk a külügyi kormánytól s ez bizonyára teljesen kielégíti a nemzetet.

Az értékesbb cikkeket díjaztatnak.
Kéziratok nem adatnak vissza.

— Miután nincs kilátás, hogy akár a kiegyezési javaslatok, akár a költségvetés még e hónapban az országgyűlés mindkét háza által le fognak tárgyalhatni, a kormány a képviselőház egyik közelebbi valószínűleg már holnap ülésében, törvényjavaslatot terjeszt be a kiegyezési provisoriumnak egy hónapra való meghosszabbításáról és egy törvényjavaslatot az indennitásoknak július hóra, illetőleg a költségvetés kihirdetéséig való kiterjesztéséről. Mivel nem várható, hogy a 22. 23-án összeülő delegációk még május végéig befejezik tárgyalásukat, — a közös költségvetés június végéig megeléven szavazza, azt kívánja a kormány, hogy a fent jelzett két törvényjavaslat, még a delegációk összehívása előtt az országgyűlés által letárgyalassék; a delegációk azután valószínűleg pünkösdi ünnepéig fognak együtt maradni.

— Nehány nap komolyabban a kísért a bosnyák kérdés. El akarják hitetni, hogy csakugyan meg kell szállanunk Bosniát: mert már Possega vidékén is bosnyák bandák háborgatják a közbiztosságot, a melyek már véres csatát is vívtak a pándurokkal, úgy, hogy az utóbbiak segítségére két szakasz gyalog és egy szakasz lovas haderőt kellett küldeni.

A delegációkat azonnal össze akarták hívni a 60 millió hitel födözése után, de ezt huzak-halasztják a reichsrathban. A kormány tehát, ha a magyar országgyűlés megszavazza a hitelt, e jövő hét elején a delegációk elé terjeszti a közös költségvetést, melynek tárgyalását sürgetnek tartja. Az osztrák költségvetési bizottság határozata következtében, a 60 millió hitelre vonatkozólag, hirszerint hűzös ministeri tanácsot fognak tartani a felseje elnököle alatt.

A keleti kérdés.

A keleti kérdés megoldására egy osztrák tervet közöl Bécsből a „Nord. Allg. Ztg.” A terv ide megy ki: Ausztria-Magyarországnak egy hadsereget kell föllátni Kelet-Galicziában, egyet Erdélyben, egyet a volt Bánát területén, egyet Dél-Dalmáciában: occupálnia kell Boszniát, Hercegovinát és az összes török területet az adriai és a Aegei tenger között, és pedig a következő occupációsális vonallal, délről: a valonai öböltől az Olympon át a szaloniki öböl; keleten: Szerbia keleti határától délre a Karasszi folyó mentében az orgonai öböl; egy pánczélos s flotta küldése Albánia partjaira, egy másik pánczélos flotta küldése Macedonia partjaira. (Szolonik, Orfano.)

Továbbá kötni katonai konventiókat, véd-és dacszövetségeket, szóval meg kell kezdeni Oláhország, Szerbia, Montenegró és a portától még elszakadó területek szervezését és Ausztria-Magyar-

országgal való államszövetségbe vonását Németország mintájára.

Im jéz is egy terv a sok közül. Hozzá még nem is egészen új. A berlini lap azonban fontos-ságot látszik ennek tulajdonítani. Mi csak pusztá tervelésnek nézzük az egészet.

A hadügyi helyzetről Stambulban azt jelenti a „P. Corr.”, hogy a szultán mult kedden személyesen megtekinté a török postiókat Maslaknál és Bujukderén. Hosszu idő óta ez volt első hadi szemle, melyen a szultán személyesen jelen volt, mert nem akarta az egykor oly hősi és jó főszerelt kitűnő kinezésű jó egészségben levő katonák; pompás Martini-fegyverekkel vannak ellátva, Maslakon a szultán lóra ült s így tartott szemlét minden üteg fölött. Ha az oroszok megrohanásukkal hatalmukba akarnak keríteni Konstantinápolyt, kemény ellentállásra találhatnak. Megrohanás ellen tehát a török főváros biztosítva van.

A Trajankapuban elszánczolt mohamedán fölkelőket — jelentik Perából a N. W. Tbl.-nak — 13-ikán egy Ichtimánból és egy Mohove felől előnyomuló gyalogos-hadoszlop támadta meg egyidejűleg, egy hegyi üteggel. A törökök azonban, mintán Achmed effendi Jenikőjből segítségükre jött, visszavetették az oroszokat. Cserkeszek és lovas arnauták üldözték őket, s még azon délelőtt megszállották Mohovet. Az oroszok Ichtimént is kitérítették s a Joni-Haas mellett elszánczolt táborba vonultak vissza.

Az ó-szerbiai fölkelők is, kik eddig mintegy 12—15,000-en vannak, de katonai szervezet híján, sikert vívtak ki. A vranyai határvonalon állapított milicz-zászlóaljokat visszavetették a Jelenica-folyón. Ak-Palanka, Nis, Prokopiye és Kursumiye mellett is fegyveres arnauta bandák támadtak föl, a kik megszállították a táviradvonalakat Nis mellett egy élelmi szállítmányt fogtak el.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház május 15-iki ülésében Wahrmann Mór benyújtja a pénzügyi biztosság jelentését Molnár Aladárnak a fume-liverpooli hajózás főtartására vonatkozó javaslata iránt.

Napi rendre fog tűzteni.

Hegedűs Sándor benyújtja a pénzügyi biztosság jelentését a szesz- és cukoradóra tett förendi módosítások iránt, valamint azon jelentés iránt, melyet a quóta-biztosság benyújtott.

gazdag, pompáját illeti, talán a valónál is hátrább maradt; hanem az a világot megvető dac a gyengén összehuzott szemöldökben, ama végellen bánatos kifejezés, a szempilláktól félig elárnyult fájdalom merevségű szemekben, ama mély elkeseredettséget mutató vonás a szépen metszett száj körül, hol volt mindezekből csak egy parányi is látható az álarozként nyugodt, mozdulatlan, s a belépőköt a mosolyban alig egy halvány csilamlással üdvözöl arcban!

Valóban, elmélkedék magában Swen, ki mintán az asztal körül ülő hölgyek és uraknak bemutatott, a szoba háttérébe vonult vissza, hogy annál zavartalanabb folytathassa összehasonlításait a kép és eredetije közt, valóban, mégis csak igazam volt, midőn előre is sejtettem, hogy a művész nem a valót, hanem képzele szülmenyét festette e vászonra. Moss szemmel látható, bizonyították birom ennek. Légy nyugton megcsalatott szív, s értsd meg, hogy: „semmi sem létezik és él a világ, minek megpillantása a lelket ily gyönyörrel töltse el.”

Swen életében már nem egy ilyen mű csalódáson ment keresztül; sőt tulajdonképen egész társadalmi élete a kiábrándulások egymást követő sorozata volt, melyeket felszagosan élénk képzelőtehetsége, s az igen felcsigázott várakozás, mit annak következtében alkotott az emberek és dolgokról készítették számára.

De soha annyira kinosnak nem tetszett előtte felismerni a nagy különbséget eszményképes a való közt.

Elszorult szívvel közelebb a képhez, s remélte, hogy végre szemlét szembe fogja szemlélhetni ez istennő élő alakját — a látvány lehullt, és mit pillantott meg kiábrándult szeméi? egy halandó nőt, egy szép, nagyon szép nőt — de ki még nem volt más, mint csak egy nő.

Swen eleget látott. Keserű érzelmek vettek

Hirdetési díjak
Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppellik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Kekhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Volger (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Haasenstein és Volger hirdetés köv. irodája. Weiss Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest Servituter 5. sz.

Nyilttéri czikkok
gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, (hová az előfizetések és hirdetések küldendők.)

Napi rendre fog tűzteni.

Végh Aurél a kérvényi-biztosság jelentését nyújtja be.

A szombati ülés napi rendjére tűztetik ki.

Következik a napi rend: e 60 millió hitel fedezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásának folytatása.

Csanády Sándor meggyőződése, hogy ily javaslatot, mely föltétlen bizodalmat követel, csak oly kormány nyújthat be, melynek főcélja az ön-kénykedés és zsarnokoskodás. Az előirányzatot nem szavazza meg. (Hejjeslés a szélső baloldalon.)

Hel'fy Ignác indítványozza, mondja ki a ház határozatilag:

hogy teljes készséggel megszavazza a kívánt összeget, ha a kormány biztosítékot nyújt az iránt, hogy ez összeg egy, mint az ezután netalán szükségeltető nagyobb összegnek a fent jelzett s a nemzet, közöbájának megfelelő célra fog fordítani és ha az erre vonatkozó törvényjavaslatot az országgyűlés alapját meg sértő alakban terjeszti elő.

Madarász József elismeri a helyzet súlyát, el a körülmények veszedelmes voltát, s ha mindennek dacára sem szavazza meg a kölcsönt, teszi ezt azért, mert alkotmánytalannak tartja az alakot, melyben az beterjesztetett.

Bizonyítja, hogy a kormány külügyi politikája kértelme, helytelen a nemzet aspirációinak nem megfelelő.

Kerkapoly meg levén győződve arról, hogy a miniszter megszorított nyilatkozatai dacára is érdekeink nemcsak határainkon — melyeket a san-stefáni béke nem érint, — hanem ott, a hol szükség lesz, megvédetnek, fogadja el a törvényjavaslatot. Azon pontokat, melyek a san-stefáni békében érdekeinket sértik, meg kellett mondani Oroszországnak, s ha azok mérve ott helytelenül állapított meg, a hiba ott következett el, s nem azzalt, ha itt a később nem moxjuk megmondani, mi érinti a san-stefáni békében érdekeinket. Épen ezért nem mond le a reményről, hogy a miniszterelnök bővebb értesítéseket fog adni. (Helyjeslés.)

Jókai oda igazítja szavait, hogy a monarchia határain történő új szláv államalakulásokat is érdekeinkbe ütköznek találja.

Tisza m. elnök a kérdés alakjából valóban vonatkozólag felhozottakra válaszolja, hogy ha a két kormány nem ért egyet, a kérdés kis körben, könnyen elintézhető, de a külpolitikai akció nem várható addig, míg a két parlament közti ellentét az egyiknek feloszlásával, s új választásokkal egyenlített ki. A külpolitikát illetőleg az egyetlen forum, hol a többség nézetét meg lehet tudni, a delegáció, s igen kéri, hogy e komoly kérdés ne

erőt lelkén. Szívesen távozott volna azonnal. Az a fecsegő, viczögő társaság ott a theas asztal körül oly unalmasnak, lőhának tetszett előtte; csakhamar visszatért a mellékterembe, s az urak csoportjához csatlakozott, kik még most is a táviragyjtemény szemléletbe voltak elmerülve. Benno még előtte kijött volt a szalonból, s éppen előadást tartott egy különös alaku rovarról, melyet Durham az előtt néhány nappal kapott volt egy braziliai ismerőseától. Benno kitűnő zoologus tag volt, s éppen a rovarok ismerete volt erős oldala. Mindenféle érdekes történeteket tudott ez állathák családi életéből elősorolni, melyek hallgatóra ép oly tanulságosokat, mint mulatságosok voltak. De senki oly nagy figyelemmel nem hallgatta Benno előadását, mint mr.: Durham, s Swennek volt ideje ez alatt, ez ember arcát figyelmeesebb vizsgálat alá venni.

De bármennyire igyekezett kifürkészni őt, nem bírt határozott eredményhez jutni. A magas szilárd, homlok, rendkívüli észbeli tehetséget árult el, a vékony összeszorított ajkak, s a szegletes áll hatalmas akarat erőre, s nem könnyen megigatható határozottságra mutattak, de aztán enyhiből is állt az egész. Egyetlen pillantás el nem árulta, mi lakozik ember lelkében, egyetlen mo-soly, hogy mi hogy végez szívében. Ha beszélt, és pedig nem egy oly megjegyzést tett, melyből méltán lehetne következtetni, hogy alapos ismeretekkel bír a természetben minden ágában, azt mindig egyenlő nyugodt módorban tette, minden szavát meggondolva, mérlegelve. Csaknem lehetlennék látszott, hogy ez embert valaha elragadtatták volna érzelmek, sőt kísértetbe jött az ember azt gondolni földje, hogy hűtelen minden valódi érzelmre. Mindent összevéve mr. Durham Svenre, egy elrekesztett ajtó hatását tette.

(Folyt. köv.)

A „KELET” TÁRCZÁJA.

TIZENKETTÖDIK ÓRÁBAN.

ELBESZÉLÉS.

Irta: PIELHAGEN PRIGYES.

Ötödik fejezet.

(8-ik folytatás.)

— Beszéltem a kis Müllerrel, kezdé Benno, mialatt végig haladtak a folyó partjához vezető utcán, s kikerdeztem őt kissé Durhamék felől. Semmi feltűnő nincs benne, hogy meghívót kaptunk a mai estélyre; Mr. Durham meghívja mindazokat, kik nála látogatást tesznek s igényt tartanak reá, hogy tisztességes emberek közé számítsanak. Minden csütörtökön és vasárnapon nyitva állnak termei, minden barátja és ismerőse elfogadására.

Ma csütörtök van s nagy társaságot fogunk ott találni.

A kis Müller azt mondja, hogy a világon legkellemesebb esték lehet ott tölteni. Mindenki akkor jó, megy; a mikor neki tetszik, s kedve szerint mulathatja magát. Mr. Durham úgy lát, szik nagyon eszes ember. Különösen a természeti tudományok érdeklik őt nagyon; azt mondja Müller, kitűnő gyűjteményével is bír e nembem. E napfényes kép keretében az egyedüli árnyat Mr.

pusztán opportunitási szempontból ítéltessek meg. Kerkapolyval szemben kiemeli, hogy tegnap is hangulkozó, miként a san-stefanoi békének érdekeikkel meg nem egyező pontjai vannak; hangulkozó továbbá, hogy érdekeiket szükség esetére fegyverrel is megvédjük, s így nem adhatott okot azon feltevésre, hogy csak határaink védelmét czélozzunk.

De az érlelyes fellépés első feltétele, hogy óvjuk magunkat oly lehető meglepetések ellen, melyet az akcióra képtelenné tethetnének. Ha lát-ná már most, hogy érdekeink határainkon kívül is csak háborúval lennének megvédhetők, vagy kérné erre az eszközöket, vagy nem maradna helyén. Kéri a tvjaveszt el fogadását. (Helyeslés.)

Ragályi N. röviden ellene nyilatkozik a tvjavesztnek.

A vita folytatása ezzel másnapra halasztatván, Trefort miniszter Szalay interpellációjára válaszolja, hogy a muzeumról elvitt tárgyak egy része Bécsben levő, azok vissza engedése iránt illető helyen lépéseket tett, s reményli, hogy lépéseinek meg lesz az eredménye. — Szalay válaszolja, hogy a miniszter vagy szerezzze vissza azt, a mihez a nemzetnek joga van, vagy hagyja oda állását. Ha a nemzet kulturájának érdekeit iránt több érdeke volna, erősebben járna el. — Trefort miniszter válaszolja, hogy e tekintetben előtte szótól utasítást s oktatást nem fogad el.

A válasz tudomásul vétetvén, az ülés véget ér.

A képviselőház pénzügyi bizottsága

tegnapelőtti ülésében először az apahida-szászrégeni államut kiépítésének ügyét vette tárgyalás alá. A közlekedési miniszter a bizottság elé terjesztett jelentésében az utvonat még hátralevő 7 mfnyvi részét — az érdekelt vidék közmunkájának igénybe vételével — 300,00 frt költséggel kiépíteni s az építést két évre felosztatni tervezi, ezáltal azonban csak 50,000 frtnak megfizetését kéri az utvonat azon — 2 1/2 mfnyvi — részének teljes kiépítésére, melynek alapmunkái már elkészültek s az ahhoz szükséges kavicsanyag is készen áll. A bizottság rövid vita után a miniszternek e javaslatát elfogadta.

Ezután hitesítette a bizottság a quóta-törvényjavaslat iránti jelentését mely alkalommal a törvényjavaslat 2. §-ában e kifejezés: „az 1867. XII. t. cz. 64. §-ánál fogva közös bevételnek kijelentett vámvjódékok” — a szerkezet világosságbátétele czéljából okkép állapított meg: az 1867. XII. t. cz. 64-ik §-nál fogva a vám- és kereskedelmi szerződés tartalma alatt közös bevételnek kijelentett vámvjódékok.

Tárgyalás alá vétetett ezután a Szamos folyó szabályozásának — a bizottság egyik közlekedési ülésében már megvitatott ügye.

A közlekedési miniszter előterjesztése a még szükséges átmetszések sikeresítésének költségeit 750.000 frtra teszi, a melyből a jelen év folytatási munkálatokra, illetőleg a czégyénymátos átmetszés kiépítésének folytatására 60,000 frt hozatik jvasalatlá.

Molnár előadó a 60,000 frt megszavazását javasolja annak kimondása mellett, hogy a matócsi átmetszésnek se felső, se alsó része meg nem nyitattik addig, míg az egész teljesen el nem készül, s az átmetszés két oldalon kellő védparttal ellátva nem lesz.

Az indítványozó Péchy Jenő kéri annak kimondását is, hogy a szóban forgó átmetszés addig nem nyitattik meg, míg a Tisza torkolatához közelebb fekvő apróbb átmetszések is el nem készülnek.

Lukács kéri, vajon a 60.000 frt megszavazása szükséges-e teendő-e az egész 750.000 forint további megszavazását is.

Péchy miniszter válaszolja, hogy az elkerülhetetlenül szükséges átmetszési munkálatok a Szamosnál mintegy 150,000 frtra kerülnek s e költségnek három évre felosztást tervezi.

Simonffy Ernő nem járulhat ahhoz, hogy egyes vidékek s magánosok jövedelmének fokozása érdekében az egész ország megterheltesse.

Móricz a 60,000 frtnak megszavazását az állam érdekében is szükségesnek tartja, mert a befektetett összegnél sokkal nagyobb összeg elengedéstől kiméli meg magát.

Horváth L. megjegyzi, hogy a Szamos hajózható folyónak van elismerve s így a szabályozás kötelezettsége az országot is terheli. Szólv mindent további kötelezettség nélkül megszavazza a 60,000 forintot.

Kerkapoly azt tartja, hogy az állam kötelezettségének inkább megfelel az, ha nem szét-darabolt munkát teljesít hason időre flosztott erővel, mely a veszedelmet nem szünteti meg, csak más vidékre hárítja, hanem annak idején nagyobb erő felhasználásával létesíti az egész szabályozást.

Wahrmann is abban látja az állam földadatának helyes megoldását, ha erejét egy helyre összpontosítja, s a szerint jár el. Ez évre a felhasználható erő a Tiszára van megszavazva s ha mindent egyezrere hozzá kezdünk a munkához, az eredmény az lesz, hogy egész munka sehol sem készül el.

A bizottság többsége a 60,000 frt megszavazását mellőzendőnek határozza.

A borszéki „Arany János-kut” s általában Borszék. *)

Az „Orvosi Hetilap” 1874-ik évfolyamában már megismertettük röviden Borszékét, itt most újlag e kies fűrdőről szólok, teszem azt azért, mert azóta Than egyetemi tanár is az általa eszközölt elemzésekről szóló igen nevezetes végleges jelentését a magyar tudományos akadémia egyik ülésében megtette: hanem azért is, mert az 1877. év őszén Borszéknek egy forrását magam is elemezvén, egészen új adatokat is hozhatok fel.

De másfelől sarkalólag hat rám még az is, amit már 1874-ben kijelentettem, hogy: „A gyógytudományban a fűrdők igen nagy szerepet játszanak, s maga a vizgyógytatványom ma már egy egész külön tudományágát képezvén minden egyes porszem, melyet ezen a téren bárhonnán és bármely nagy bajjal is összehordunk, nemcsak ismereteink bővítésére, de a szenvedő emberiség fájdalmainak enyhítésére is szolgál.” (O. H. 1874. 37. sz.)

S aztán meg Borszék meg is érdemli, — gyógyhatányát illetőleg, — hogy róla gyakran és tüzetesebben is beszéljünk, a mit egyébiránt maga az „Orvosi Hetilap” is elismer, midőn 1875. évi 38-dik számában azt mondja: „Az elópataki vándorgyűlés tagjai közül azok, kik Borszékére rándultak, ezen fűrdőhely által igen megvoltak lepetve. Sokkal tágasabb az, mint akár Elópata, akár Tusnád, s a berendezés czélyszerűsége és kényelme tekintetében több található ottan, mint az utóbb említett helyek akármelyikén. Különösen említésre méltó a két Lobogó, — a Lázár- és Sárosfűrdő befűdése, s a legközelebb munkába vett parkozás.”

De mielőtt általában Borszékéről tüzetesebben kívánok az „Arany János-kut” vegyelemzését kizánom előadni.

Ezen kut az „Erdei-kut”-hoz vezető sétaut mellett jobbról a „Köcsücs” nevű helyen van. A munkások előtt rég ismeretes azon hatásáról, hogy náluk a székleletelt elősegítő müködi. En — mint fűrdővendég — 1875-ben lettem erre felvezetve, s néhány esetben az illetők által kellő sikerrel használtattam. S ez ösztönöztet arra, hogy annak vegyelemzését ohajusam. Zalahtnkra kerülve, s a volt selmezi tanár, Hauch — mint a vegyelemző hivatal főnöke által — meglehetősen berendezett vegyerműtermet látva, elhatároztam, hogy ezen ohajítottam vegyelemzést (különben aligha lett volna bolle egyhamar valami) magam hajt-sam végre, Hauch megkereséseimre e végett egész készséggel állt is engede számomra laboratoriumát — illetőleg annak egy részét, a miért is fogadja ezennel nyilvános köszönetemet.

Az „Arany János-kut” nevet én ezúttal adom ezen forrásnak; erre nemcsak az ösztönöz, hogy Aranyélt költőink legnagyobbika; hanem főleg az, hogy a mindenkori költők fejedelmei közt egyik első helyet foglalja el, s a magyar költőit trias egyik első helyet foglalja el, s a magyar költő trias egyik tündöklő oszlopa. Hadd legyen tehát a Székelyföldön is egy hely, egy pont, mely a honfit ut, mint az idegent, minden időkorban nagy költőnkre emlékeztesse.

Az „Arany János-kut” egy sziklás — mondhatni saját maga képezte — talajból buzog fel. Forrása azonban — legalább azon természetesen állapotban, a melyben én utolazor 1886. nyarán láttam — közel sem oly dus mint a többi borszéki források; de lehetséges, hogy kellő gondozásra véve, nem igen fog azok mögött valami nagyon elmaradni. Egyébiránt így is, amint előttünk áll, elég vídet ad arra, hogy bármily nagyszámú egyének a kellő mennyiségű tiszta és üde vizet nyujthassa. (Nem úgy, mint egy némely hírhedt forrás, amelyből, már a 120—140-dik pohárral csak kis moslékot merithetni.)

Vize tiszta, átlátszó, szintelen; frissen üvegbe töltve, annak nem nagyon fezes dugóját hatalmasan kilöki. Ize kellemes, üde, csipős; hosszabb ideig üvegbe tartva — még nagy távolságra szállítás után nagymennyiségű apró légbuborék száll benne fel; ezen légbuborékok kevés sárgás pelyhes csapadékot ragadnak magukkal a víz felületére, a hol ezen csapadék ezután egy ideig uszik.

Még dugatlan állapotban is az összes csapadék csak kevés, sárgás, pelyhes anyagból áll; s a víz izé — mintán a víz egy hosszas szállítást kiállott — még 48 órai dugatlan állás után is üdítő, kellemes italt nyujt. A vörös lakmus papircsik színtét nem változtatja, a kéket ellenben megvörösíti, amely vörösség azonban — bár élénk — egy idő múlva elenyészik (a kurkumepapir színe változatlan marad benne. Kevés mézsvíz hozzáadása által megzavarodik; ezen zavarodás azonban nem sokára elenyészik. Főzés után a víz gyöngén alas hatású, a szárazra pállításnál képződött csapadék semmiféle barnulást nem mutat (tehát szerves részek nincsenek benne), s hígított sósavban pezsgés mellett feloldódik. Maga a víz is sósav hozzáadása által élénk pezsgést mutat.

Az elemzésre használt víz szép, derült júliusi napon merítettett, amidőn a forrás hőfoka 10 Celsius fok volt; az ásványvíz fajsúlya 1.0032.

a) Ezen cikket az „Orvosi Hetilap” czimú szak-kölönjelen évi 17. és 18-dik számaiból vesszük át. Szerkesztő.

Az elemzés eredménye pedig a következő:

A víz hosszabb ideig az elpárolgásnak kitéve (ugy azonban, hogy az elpárolt víz mennyisége tiszta párolt vízzel pótolható) az így nyert csapadékban (1000 részre számítva ki) volt:

vas 0.005 260 gramm

mészény 0.293,435 „

magnesium 0.037,050 „

összesen 0.336,745 „

Az összes szilárd (fix) maradék pedig = 1.851,951 gramm.

Az ásványvíz összes alkatrészei találtam (mindig 1000 részre értve):

magnesiumot 0.151,908 grmt

mészényt 0.324,823 „

natriumot 0.220,790 „

lithiumot 0.001,565 „

vasat 0.014,040 „

kénsavat 0.021,480 „

chlort 0.028,430 „

kavasavat 0.052,580 „

szénsavat 2.083,332 „

ezen szénsavból a sókhoz volt köve 0.833,472 „

Ezen alkatrészből a következőleg véltem az „Arany János-kut” alkatrészeit összeállítani:

szénsavas mészény Ca Co₃ . . . 0.812,058 gramm

„ magnésium Mg. Co₃ . . . 0.509,124 „

„ natrium Na. Co₃ . . . 0.466,284 „

„ lithium Li₂ Co₃ . . . 0.008,243 „

„ vas Fe Co₃ . . . 0.029,082 „

chlort natrium Na Cl . . . 0.046,870 „

kénsavas magnésium Mg. So₄ . . . 0.032,220 „

kavasav 0.052,589 „

összesen: = 1.956,461 „

szabad és félig kötött szénsav = 1.317,775 „

valamennyi alkatrész összege = 3.274,236 „

Hogy a fentebbi összetételt tartottam czélszerűnek elfogadni, vagyis, hogy pl. a nyert kénsavat nem az erősebb aljál — a mészénnyel — hanem a magnésiummal kötöttem össze; arra legfőleg azon tapasztalati tény vezetett, hogy ezen víz sokkal inkább bir haszajót tulajdonsággal, mint milyennel nézetem szerint 0.0365 grm. kénsavas mészénytartalommal birni lehetne. Tudjuk ugyan is, hogy a mészsók egyáltalában a gyomor és belek takhártyájára nem nagyon düvös hatást gyakorolnak, s nehezen szívódnak fel, az emésztési takhártyán könnyen megapadnak és annak elválasztását csökkentik. A kénsavas mészén azonban némileg még csak felszívódik; de már a kénsavas mész (a gypsz) egészen emészhetetlen és a felszívódásnak éppen nincs alapvetve, ugy hogy 1 rész gypsznek mintegy 800 rész vízből oldatánál ezen kénsavas mészény képes az ellenkező hatású alkatrészek befolyását is megsemmisíteni, illetőleg azt közönbösíteni.

Es az „Arany János-kut” vizével — annak elemzése alatt — magamon is tettem egy párszor kísérletet. Ebből egy pohár viznek megivása oly időben, midőn különben nem szokott székem lenni, 2 óra múlva könnyű székleletet hozott nálam létre. Hogy ily kevés adagban nem mindenkinél fog ily gyors hatás mutatkozni, azt nemcsak megengedem, de nagyon is természetesnek találom; azonban ennek dacára is azt hiszem, hogy ezen vizet bátran sorolhatjuk azon vizek közé, amelyek amellett, hogy kellemes italt szolgáltatnak, s az emésztésre, táplálkozásra jótékonyan hatnak. haszajót tulajdonsággal birnak. Es ez Borszék fontosságát még sokkal inkább növeli. A már ismert és használt borszéki vizek ellen ugyan is eddigelő itt-ott azon panaszt volt hallható, hogy azok „szorulat” hoznak létre. Ez az Erdei-, Boldizsár-, László-, sőt részben a főkut ellen is birt némi jogutsúsággal; de már a Kossuth-kut ellenében is ezen elnyvetés egyáltalán fel nem hozható, s még sokkal kevésbé lehet azt az „Arany János-kut” ellen felhozni. Már a „Kossuth-kut” „vértisztító” hatása is (ezen kifejezést csak mint laikusok által használtat hozom itt fel, anélkül, hogy egyáltalán azt érteném alatta, amit a laikusok közönségesen érteni szoktak), bátran kiállja a versenyt az ilyenmú más forrásokkal, — legyenek azok bár az elópatakiak, — ha t. i. azok a maguk eredetiségükben élvezetnek, s nem patikai készítmények által hatályosítottak; az „Arany János-kut” pedig a legtöbbet épen felülmúlja.

Az Arany János-kutról is egyébiránt jogosan elmondhatjuk azt, amit Than Károly a Kossuth-kutról mond, hogy t. i. az „a többi forrásoktól sok tekintetben eltér”, s borszéknek gazdaságát képezi.

Arany János-kutban nincsen kalium, mig a többiben mindenikben van, és a mészsók tartalma az Arany János-kutban sokkal kisebb, mint bármelyik másban. Nemcsak, sőt az összes mészsókban a magnésium-natriumsókhoz a chlornatriumhoz aránya is (mint a melyek legfőleg a mészsókban ellenkezőjé képezik) szemből nagy különbséget mutat. Így pl. 100 rész mészsóra esik az utóbbiak (magnésium, natrium és chlornatrium) sőiből az

Erdei-, Boldizsár-, László-, Fő-, 58.302, — 77.911, — 90.262, — 100.448, — Kossuth, Arany János-kutban 111.861, — 129.889 rész;

vagy még az aránylag legkevesebb mészsót tartalmazó Kossuth-kutban is 1:161-szer több mészsó van, mint az Arany János-kutban, mig az Erdei-kutban 2:105-ször annyi. Ez pedig nézetem szerint nagyon is figyelmet érdemel. Ezekben — főbb részleteit illetőleg — elő is adtam azokat, melyeket specialiter Arany János-kutra vonatkozólag elmondani ohajtottam. és most legyen szabad némelyeket még általában magára Borszékra vonatkozólag jövő közleményemben felemlítenem.

Dr. Cseh Károly.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1878. május 16.

— **Király ő Felsége** a kormány előterjesztésére megengedte, hogy a székelyföldi közcsendháborítás miatt bűnvádi vizsgálat alá vont egyének ellen a további eljárás beszüntetessék.

— **Az új operette** tegnap másodsor bukkott meg a kolozsvári szinpadon. A „Kisasszony feleségem” került előadásra, még pedig a Német (Frikkel) s egy részletben az Abonyiné (Marjolaine) szerepét lezámítva, olyan gyöngye kiadásában, mely csak paródiaja volt ez operette korábbi előadásainak. Palamédot Rónaszéki, Hannabált Makó, a kulcsárt Némethy, Avelint Csakárné játszták; s valóban kin volt végig nézni különösen azt, amit egy Rónaszéki és Makó tegnap szerepökben műveltek és szerepökben nem műveltek. A lehető legesetlenebb mimika, minden könnyedségnélküli gesticuláció, mely egyetlen mozzanatban sem tudja kifejezni legalább azt, amit az illető akar; mindehhez aztán teljes hiánya a humornak, kedélyességnek és szellemnek, — ami pedig még egyedül tené elkerülhető e más-különböben sem valami élvezetes operette alakokat, — im ez az, amit Makó és Rónaszéki urak e szerepekben a kolozsvári közönségnek föl mernek találni. Sőt mikor valami előkötődnek is csinálni: azt olyan izetlenséggel, annyi bojjazói tulajdonságokkal teszik, (mint p. o. Rónaszéki az utolsó felvonásban) hogy még az operettek különben is drasztikus tulzáseit kedvelő néző is boszankodással fordítja el szemét a szinpadról. Még az egy Német János nyujtott némileg kárpótlást élvezhető jó tenorjával és könnyed, élénk játékkal, melyben voltak találó vonások s volt kedély. Abonyinének is completei általában elég jól sikerültek, amennyiben énekről van szó; csak az a fanyar kedélytelenség, az a grimaszokkal fűszerezett játék ne fosztaná meg alakítását minden rokonszenveségtől. Legnagyobb hátránya azonban Abonyinének operettben az, amit a franczia ugy fejez ki, hogy: chic s ami Abonyinénél teljesen hiányzik. Egyszóval az egész tegnapi „Kisasszony feleségem” legalább 100 perczenttel alatta állott annak, amit ez operettek eddig láttunk. Mi részünkről, mint az operettek elvi ellensége, nagyon örvendőnk, ha megbukna s elpusztul a szinpadunkról a „Kisasszony feleségem”. „Kis doktor”, „Szép Helena”, stb. fajta „művészet”; de ha már van rá szervezte társaság s tartanak előadásokat: akkor valóban nem értjük: micsoda rendező műtérék lehet az, mely ilyen „erőkkel” mer a közönség elé lépni; ex vagy ignorálás vagy szakértelmetlenség. Mindakettő sőt a közönséget s egyéretelmű véleményét véljük tolmácsolni, midőn a színházlatogató közönség nevében, a közönségünk műzisése ellen irányzott tegnapi előadásához hasonló kísérletek ellen tiltakozunk.

— **A „M. Polgár” Jónásán** ugyan meg látszik, hogy többet jár a színházba, mint a templomba, mert még mind nem okulva kalandos bibliai sorsán, mindig valami szerencsétlenség éri, ha a szent könyvből citál. Egyik közlebbi színi referátdájában ugyanis a tbbek között ezeket mondja: „A gyümölcs a miszipadunkon sem terem egy két nap alatt, — meg kell azt érdemelni, mint Lábánnak a szép Rebekát.” A dolog azonban így áll: „Rebekának pedig vala bátyja, kinek neve Lábán vala.” „Iszak pedig negyven esztendő vala, mikor Rebekát a Szirából való Bethuelnek leányát, a Szirából való Lábánnak hugát, feleségül vette magának.” Volt pedig Jakób — az ő testamentum szerint legalább — az a férfi, ki 14 évig szolgált Rákhelért (és nem Rebekáért): „Lábánnak azo anyja bátyjának leányáért.” Jakóbnak pedig, mielőtt elvette Rákhelt már négy gyermeke volt, — ha már a „gyümölcsről” is kell szólnunk. „Éle pedig akkoriban a földön egy Jónás, ki színikritikus is vala. Uralkodik vala pedig a földön egy csetthal, ki Jónást hol elnyeli, hol kiveti vala, és a csetthalnak a neve irástudatlanság vala.”

— **Az unitarius főtanoda** ifjúságának májálisa tegnap volt a lövöldében, és minden tekintetben fényesen sikerült. A rendezőség szép számmal, igen elegáns publicumot tudott egybehozni, mely feszletlenül vigadott hajnalig az utolsó csárdásig. A négyeseket mintegy 80—90 pár táncolta, és a bevétel a 350 forintot meghaladja.

— **Az egyetemi kör**, mint már említett, Berzsényi ünnepélyt rendez vasárnap a redoute termében, és erre városunk közönségét is meghívta. Valóban e szépírányu egyesület és az egyetem józan és munkás ifjúsága, mely ebben tehetségét fejleszti, megérdemli, hogy közönségünk figyelem-

mel legyen és ne tanusítson közönyt irányában. Reméljük, hogy közönségünk megjelenésével ez ünnepély díszét emelni fogja.

— **A „Kolozsvári Dalkör”** június 1-én tartja meg ez évi második dalestélyét, mely egyuttal májálisa is lesz. A sok nyári táncvigalom közt, mely az idén már is készülöben van, a Dalkör, jó renoméjához méltóan, kétségtelenül a legnépesebb, a legkedélyesebb s legfesztelebbek közt fog helyet foglalni.

— **A torna-vívó-egylet** s Kolozsvár várososa közt fennforgott kamatbiztosítási ügy véglegesben lebonyolítatván, a városi tanács a hátralékban levő biztosított kamat-összeget már utalványozta s így a részlegy-birtokoknak az 1876. évi kamat-illetéket, mint értesülünk, holnap délután 1—6 óráig kivethetik.

— **A „Magyar Polgár”** közlebből azt állítja, hogy Háromszék felé muszka lovasok közelednek. Erre vonatkozólag a „Nemeré”-nek ma ide érkezett száma ezeket írja: „E sensatiós hírek nem tudjuk, mi szolgálhatott indokál; annyit azonban biztosan állíthatunk, hogy mi háromszékiek semmit sem tudunk efféle ellenséges közeledésekről.”

— **Mit mondanak mások** a kolozsvári új színházról? Az Aradon megjelenő „Alföld” ezeket írja: „Kolozsvárról levelet vettünk, mely az ottani színházi dolgokkal foglalkozván, lényegében következőket mondja: Akármilyen volt is oka annak, hogy az ország legjobb vidéki társulatát szétugrasztották, tény, hogy az a kolozsvári nemzeti színház művészeti nevének rovására szolgált. Mert eloligutatlan tárgyalgossággal szölvé, a méreg drágán megfizetett Benedek művezetőnek egyáltalán nem lehetett fogalma arról, mily erőkre van szükség, hogy nálunk a páratlan kitűnő tagok elvesztését feleltetni lehessen. Oly gyenge társulatot, mint a miőt ő Kolozsvárra hozott, nemcsak ide nem lett volna szabad hozni, de még egy másodrendű szinpadra sem. Színházunk, mely a dráma és népszínmű kitűnősége mellett a legjobb operette-társulattal is rendelkezett, s mely iránt a közönség mindig méltányos is volt, most kénytelen megérni azt, hogy vidéki színtalasságoknak legyen tanuja. Operánk nincs, mert azt mondták, hogy ez drága, tehát el kell ejteni. Szerződötték tehát társulatot, mely opera nélkül 460 frrtal kerül kevesebbe, mint a tavalyi operával. Vagyis az aránylag rossz társulat drágább az eddigi jónál. És pedig sokkal drágább, mert egy Kovács Gyula, egy Kassai, egy Vidor és Szombathelyi helyett van egy Gabányi, egy Rónaszéki, Váradi József és egy [— A bonyi, a kirkól a helyi sajtóban is azt olvassuk, hogy nem elégítik ki a szerényebb igényeket sem. És egy Baloghné, meg egy Kracsányi Sarolta helyett valami Váray Marica és egy Abonyiné pótolják, mely utóbbi nálunk népszínmű szerepben fhatározottan megvult, operetteben pedig utol nem érheti a mi Krescsányinkat. A többi tagokról nem is szólok. Boér Emma, Ditróiné, Hunyady Magitban és Békessy Irmában árnyéknak is gyenge utódokat kapnak. Ennek következménye az, hogy a közönség nem megy a színházba; a karzaton s a földszinten néhány helyet elfoglalnak, a többi üres. És a vonatott, lassumennek, botrányos izetlenségekkel, különösen az önköltöl ide került Abonyiné által hatásvadászi eszköznek tekintett kétértelműségekkel epékelt előadásokat kipiessze a közönség finomabb aesthetikai érzékkel bíró része. Ime 460 forint havi differenciáért tették ezt a kolozsvári színházzal, melynek a királyné ad subvenciót. Pedig ha az eddigi társulatot meghagyják s az operát bocsájtják csak el és a vezetést ahhoz értő emberre bízák, mind ez el van kerülve s a kolozsvári közönség nincs megfosztva egyetlen élvezetétől: a jó színi előadások látásától.”

— **Halálözás.** Andrásföszky Frigyes volt harangtűtő, a külföldről nem rég haza térvén, élete 31-ik évében, hosszas és kínos szenvedés után, e hó 14-én jobblétre szenderült.

— **A muszka** badsereg részére egy külföldi kereskedőháztól megrendelt és kinem váltott élelmi cikkek, borok, liqueurók s más portékának a vasut igazgatósága által Brassóban f. hó 13-ik napjára kitűzött s lapunk hirdetési rovatában s ez után több fővárosi lap által is közzétárvérezése — megíusult. Ugyanis Erdély s Magyarországon minden nevezetesebb s kereskedelmi forgalommal bíró városából az árverezésre oda gyűlt kereskedőknek az árverezés órájában kijelentett, hogy azt megelőzőt napon az árverelni szándékoltt tárgyak nagy és használható része kiváltott. Természetesen a sok megrohadt és penészesedett s talán (de csak talán!) még a muszka gyomor által sem befogadható halakat senki sem vette meg s arra már most hirdethet a vasut igazgatósága még egy második — de bizonyára ilyen érdeket nem keltő — árverezést is. A kik oda mentek (és pedig sokan mentek, városunkat is három tekintélyes kereskedő képviselte) jó Gschelt reményéggel s visszajöttek a nélkül, de annál több boszusággal, bátran elmondhatják: „mentem s jöttem: száz forint.”

— **Határőrösítések.** A Krensben állomásozó muszaki ezredből 300 ember külön vónattal, az erdélyi részekbe érkezett. Ezek a verstoronyi, ojtosi, bodzai s tömösi szorosoknál helyeztetnek el. A „Herm. Ztg.” értesülése szerint

gnap Nagyszebenből is ment volna katonaság Prassóba.

— **A gyulafehérvári** rom. kath. nagygymnasium tanuló ifjusága az idén is táncozzal egybekötött tavaszi mulatságot rendez, mely e hó 22-én az „Ujvilág” című ligetben fog megtartani. E májális kedvező idő esetében imposansnak ígérkezik és kellemes estélyt nyújtand a résztvevő közönségnek is.

— **Gyulafehérvári** levelezőnk értesítése szerint az eddigi időjárás kedvező; a fagyak az egész Maros mentén legkisebb nyoma sem észlelhető.

— **Sepsi-Szt. Györgyről** írják a „P. N.”-nak: Háromszékmege területén képviselőjelöltéül a következőket hangosztják: A sepsi kerületben gróf Kálnoki Pál, Seethal Ferencz, Bakcsi Ferencz, Antos János; az orbai kerületben Künle József és Thuri Gergely; a kézdében Lázár Mihály és Ugron Gábor; a miklósváriiban gr. Nemes Nándor, Bartha Sándor, Bartha János, Kelemen Lajos, Kovács Gábor; K.-Vásárhely Nagy Gábor és ifj. Kovács Dániel, Sepsi-Szt-Györgyön és Bereczken: hogy itt ki lesz, az Császár Bálint és Gábor Imre titka még; végre azt mondják, hogy Geréb János albiről is hírlík, hogy fei fog lépni, de jó formán semmi reménye sem lehet erős ellenfeleivel Kálnoki Jánossal s Desits Bélával szemben.

— **Beszterce vidékén** a Nagyida és Galacz közt fekvő Dipse nevű helységben a szászoknak egy ódon templomuk van. Falán régi dombróm látható (egy sertés alakja) melyről maiglan az a monda él a nép ajkán, hogy Mátyás király korában, 1482-ik évben (az az évszám is oda van véste a templom falára) egy sertés turkált a mai templom helyén s tömérdek vert aranyat (elásott kincset) hozott napvilágra. E pénzemből építették a templomot s megörökítették kővé a kincses sertés emléket.

— **Betöréssel** párosult gyilkossági kísérlet. Alibisól a következő eseményről tudósítják a „Nemeró”: t. Apor F.-né urasszony múlt hétfőn néhány hectoliter búzát adott el a sepsi-szt-györgy-i piaccon és annak árával nyugodtan hajtatott haza. Pár nap múlva azonban, midőn éjszaka mindnyájan aludtak, rablók jelentek meg házában s az ajtót erőszakkal befeszítvén, a családtagokat, a ki az ajtón belől aludt száját betörték és azzal a Aporné házából rabolták ki. Itt a semmit nem sejtő asszonyra rohanván, előbb néhány hatalmas ütést mértek rá, azután kivonszolták ágyából. Az egyik rabló már a kését fölemelte, hogy szívébe marta, midőn a másik, talán azon okból, hogy így nehezebben juthatnak e pénzhez, eszébe derékban meggátolta. Vallatni kezdett tehát, hogy hová tette azon pénzt, melyet a buzért kapott. A szerencsétlen asszony, épen azelőtt való nap fiátvétén ki tartozásait a buza árából, az asztalában levő 7 forintot bocsátotta a rablók rendelkezésére. Ezek azonban azzal meg nem elégedve, többet követeltek s midőn kérések sikertelen maradt, felvették egy szekrényt és abból egy néhány darab tőrlekvénnyel, melyet bankóknak tartottak, zsebre raktak. Azután bemerték a kamrába, onnan egy fél szalonát levágtak s miután az asszonynak meghagyták, hogy lármát ütve ne merjen, mert halál fia, — szépen ellillantak. Az egyik magát rablófőnöknek nevezvén, azzal ijesztett rá az asszonnyra, hogy legényei reggelit itt maradnak a ház körül, gyígyelemmel kísérni, hogy nem üt-e lármát. Szegény asszony az átélt kínos éj után jelentést tett az előjárásuánál. Azonnal csendőrök mentek a rablók elfogására s bárha nyomokat fel-találtak, még eddig elfolgni nem sikerült őket.

— **A „századok”** 5-ik füzeté megjelenését követő tartalommal: Magyarország s a bajor örökösödési háború. Irta Schwicker J. Henrik. I. Apati Mihály udvara. Irta Thallóczy Lajos. Történelmi irodalom. Különfélék. Bethlen Gábor erdélyi fejedelem végrendelete. Irta Deák Farkas. Tárca.

— **Mukás-szavargás Londonban.** Tegnapelőtt este — mint egy londoni távirat jelenti — Blackbournban komoly zavarások történtek ki; a munka-beszüntetések nagy tömegben végig vonultak az utcákon, bevették a nagyobb malmok ablakait, szétlőtték Hornby munkadók házának homlokzati részét, Hornby rádobbott kővel megdobogtatták. Jackson ezredesnek, a munkadók társulatának elnökének, háza felgyújtott és teljesen szétromboltott. Erős gyalogság és lovascsapatok érkeztek meg. A zavargás egyre tart.

— **Tóth Kálmán** irodalmi működésének harmadik évfordulója alkalmából a nagyváradi dalkörzések emlékkönyvvel fogja megünniesíteni. Ez albumban ama műdalok foglaltatnak, melyeket Fehérvári karnagy a költő egy pár kitűnőbb költeményére írt, s melyeket közelebb N.-Váradon nagy tetszéssel adtak elő. Érdekesnek tartjuk az alkalmommal megemlíteni, hogy Tóth Kálmán első költeménye 1848-ban az Eleképek-ben jelent meg „A négykezű huszár” czim alatt. A költő ekkor 17 éves volt. E csupán epigrammaticus vers után két év múlva írta a „Fütyöl a szél” című költeményét, mely a legnépszerűbb dallá lett mindenütt, s kezdő sora oly általános frázissá lőn, melylyel minden újdonságíró hejeleni az őst. Mint jelező dolgot említtük, hogy Tóth Kálmán, kit első megjelent költeményeire kritiká rendkívül durrván megtámadt, mint huszonhárom éves ifjú teljesen elkedvetlenedve elhallgatott, s csak hosszabb szünet után írta a „Losonczi özevegő” című balladát. Ez a

Pesti Napló-ban jelent meg, s különösen Deák Ferencznek annyira megtetszett, hogy Kemény Zsigmond által magához kériette a fiatal szerzőt, üdvözölte, buzdította, és nagy jövőt jósolt neki. Ama költeményben, melyet Tóth Kálmán Deák Ferencz halála után az akadémia ünnepélyére írt, s mely kitüntetésben is részesült, nemcsak az általános nemzeti fájdalom, hanem a költő személyes halála is kifejezést nyert.

— **Az apró madaraknak** Bécsben pártját fogta a rendőrség. A piacra vitt hasznos kis teremtetéseket a főügyelők rögtön kiszabadították a kalitkából s fölörpítik a szabad tavaszi levegőbe. A minap pedig öt mosonmegyei parasztól batvan fogoly fűrtet koboztak el s széttergették a bécsi városi kertekbe, hol most boldogan pitypalatylolnak. A mi piacainkban is jó volna ily szigorúan intézkedni.

— **Egy derék ember** hunyt el Sámen, Zalamegyében. Neve: Ramazetter Vincze. Életében annyi jót tett, hogy három életre elég érdemet szerzett volna vele. Reáliskolára, kisdudavódára és kórházra 100.000 forintnál többet áldozott. Elhunytát igazán fájjalja az egész vidék.

— **A vargasi erdőben** farkas komék tanyát ütven, mielőtt vendégszerelésüket bevégezhették volna, közbelépett a szolgabíró vadász armádjával, és a közelebb megtartott hivatalos vadászaton, melyen összesen 150 egyén vett részt, 8 farkas esett áldozatul.

— **Királyi amulet.** A Figaronak a következő adomát írják Rómából: Nehány nappal Viktor Emanuel halála után Umberto király Mirafiori gróftól magához hívatta. Ez némi aggodalommal sietett a palotába. „Megígérttem ő felségének — így szólott hozzá Umberto király — hogy minden hónapban azt a 10,000 franknyi nyugdíjt, melyet ő rendelt ön számára, továbbra is kifizettem. Remélem, hogy egykor képes lesznek e járadék egész tőkáját is kiszolgáltatni. Egyelőre fogadjon ezt az etűt, melyben egy pisztoly van, mely a király tulajdonát képezte; őrizze meg, mint ő felségétől való emléket. Végre kérem, azt a gyémánttal befoglalt lábkörmőt édes anyjának átnyújtani; a király azt kívánáságra szerint készítette el.” E lábkörmő valami amuletféle volt. Viktor Emanuel ugyanis egész éven át megőriztette egyik lábujja körmét, új év napján azután levágatta, aranya és gyémántba foglaltatta s ajándék gyanánt megküldte nejeinek. Mirafiori grófnőnek már tizennégy ily amulete volt. A tizenötödiket, melyet Umberto király Mirafiori grófnak adott át, 1878. január 1-én vágatta le Viktor Emanuel. Az aranyművesnek nem volt ideje január 9-ig, a király halála napjáig, azt befoglalni s így már csak a király fia küldhette át a grófnőnek. Az olasz nép közt 15 év óta az a jóváindulás volt elterjedve, hogy Viktor Emanuel csizmával testén, azaz hirtelen vagy erőszakos halállal fog kimulni, s csakugyan, a király teljesen felöltözve, karszékből ülve adta ki lelkét.

— **Borzasztó szerencsétlenség** híre érkezett Párisból. E szerint 14-én este a Rue Bérangeen egy fegyverkereskedésben (gyermekek számára) robbanás történt, mely alkalommal legalább is száz ember járt szerencsétlenül. A robbanás következtében öt emelet szakadt be, számos gyalogló megsérült; a holtak számát még nem tudni, de gyanítják, hogy az jelentékeny. A szerencsétlenség által nyolcva család lett hajléktalan. A robbanás ágyúlövésnek dörrenéséhez hasonlított. Közelebbi részletek hiányoznak.

— **Kannibál gyilkosság.** Tegnapelőtt délelőtt kezdte meg a bécsi esküdtészek a 17 éves gumpoldskirchani Grill Rudolf prőceket tárgyalását, ki két leánytestvérrel vert agyon baltával a legiszonyatosabban módon, csak azért, mert az egyik — a 23 éves Rieger Elisabeth — „Du Rauber”-nek mondta őt, a másik pedig — a 17 éves Marie — nénye segítségére sietett. Grill egy balta élével vágott arcába Elisabethnek, összetörve állkapczeit, orrát, halántékát s kettémeteszve nyelvét tövig. Midőn erre Marie odaszaladt, Grill szintén balta csapásokat mért fejére, úgy hogy homlokcsontja, nyakcsigolyái össze-vissza tört. Grill nyugodtan megvált mindent, részletesen előadja a történeteket, beismeri, hogy Elisabethet szándékosan ölte meg, mert az első ütés után mozgott s ő félt, hogy elárulja; Mariet ugyanezen okból verte agyon.

— **Szulejman pasa** fölött legközelebb törvényt ülnek Perában. Mint jelentik, a hadi törvényszék elnökétől Szulejman pasa személyes el-lensége, Mehemed Ali pasa van kijelölve. A vád felségértésére és hazaárulásra szól; konstatáltatik, hogy Szulejman pasa, állítólag az angolok által megnyerelve, hadsegédének Hamid bejnek megparancsolta, hogy a palotát őrző baltadőkeket vegye meg és a szultánt a Jildiz-kioszkból erőszakkal a „Nuri” hajóra s azon Mudanába, mások szerint Tenegoszba vigye. Ezen hajó parancsnoka és Hamid bej is vád alatt és szigorú fogásában vannak.

— **A kiewi egyetem rektorát** néhány tanuló még a Sassocul-pör idejében bántalmazta Most azt írják Kiewből, hogy Matweeff rektor az akkor kapott fejsebek következtében megőrült. A szerencsétlen egyike volt Oroszország legkitűnőbb szülészneinek.

— **A kiewi egyetem rektorát** néhány tanuló még a Sassocul-pör idejében bántalmazta Most azt írják Kiewből, hogy Matweeff rektor az akkor kapott fejsebek következtében megőrült. A szerencsétlen egyike volt Oroszország legkitűnőbb szülészneinek.

CSARNOK.

A színészet Olaszországban.

Olaszországban sok kitűnő színész van, de talán egyetlen jeles szintársulat sincs. A drámai művészet és művészek Olaszországban még nem jutottak oly tekintélyre a társadalomban, mint az Alpeseben innen. A színész s még inkább a színésznő, ha csak nem állanak oly magas fokon, mint Risztori, Salvini, Rossi, Gentilioni, Aliprandi stb. nem juthatnak be az ugynevezett „társaságba”, legtöbbnyire maguk között élnek, „compagnie dramatiche”-t alkotva. Ezen bajnak fő oka abban áll, hogy vándor szintársaságok még mindig léteznek. Még a városban sincs állandó színészmezőzet, maga a „compagnie reaje” néhány hónapig játszik Romában s aztán vándorolni megy. Az ily vándorló lényeknek, természetesen, mindenkor nehéz a jobb társaságokba bejutni.

A vándorló életmódnak még számos más hátrányai is vannak s ezek közé tartozik első sorban a színházi díszletek folytonos hordozása. Az olasz színházakban a függönyökön néhány coulissán s egy szoba butorizátum kívül egyebet nem találhatunk; minden a vándor társaság visz magával, melynek számtalan rongyos butora, féltigazt szekrényei a vasuti- s gőzhajó-társulatok rémei.

A vándor színészek elszállásolásáról néha a városi előjáróság, de legtöbbnyire az ügynökök (impresarii) gondoskodnak, s ez a feladat nem könnyű, mert rossz hírok következtében tisztességes háziurak nem hajlandók őket befogadni kilemeztetésük rendesen együttesen történik, de csak valamely a színházhoz közel fekvő olcsó vendéglőben elkölthető vacsorából áll.

Az olasz színészek feleségeinek rendszeren számos gyermekeik vannak, kiket a vándorlásokra magukkal visznek, s némely néma szerepekben alkalmaznak. A vándorcsapatnak kiegészítő részét képezik: a sugók zenészek s a jól betanított színházi szolgák. A kart és a statisztákat rendszeren az illető községekben fogadják fel s miután az olaszoknak a mimikára általában nagy hajlandóságuk van, betanításuk igen rövid idő alatt történik. Az ily vándorszínészek egymással soha sem találkoznak; két társaság egyszerre még nagyobb városokban sem működik.

A színházi év felosztása Olaszországban következő: carnevale (farsang), quaresima (bőjt), quaresimetta (kis bőjt), estate (nyár), stagione morta (julius és augusztus), autunno (ősz); s a szerződések mindig ezen időszakok szerint történnek. A nagy concurrentia következtében a színi előadásoknak igen olcsóknak kell lenniök, s az impresario a színművek, vigjátékok előadásánál legfeljebb csak 40—50 kr. belépti díjat követelhet, ha azt nem akarja, hogy a ház őrös legyen. Bérleteknél még ezen árt is jelentékenyen leszállítják. Az első három föllépés az operánál mindig, a többiekénél is rendszeren a vállalkozó riskójára történik; a ki nem tetszik, kénytelen elmenni.

A pari- és dispari bérlők számára, igen ritka kivételt leszámítva, egy darabot sem szabad kétszernél több ízben előadni. A színészek havi díja 40—500 frank közt ingadozik, s ezért az öltözetet maga a színész tartozik beszerezni. Csak elsőrangú társulatok adnak antik öltözetet s csakis ilyet.

Hogy ily körülmények közt a színi életnem virágozhatik fel, magától érthető. Csakis ezen faj csodálatraméltó kitartása, éles gyors felfogása s azon ügyessége, hogy a sugó után valamit előadhat, végre a közönség csekély igényei s nagy érdeklődése okozták azt, hogy ezen a téren isoly élénk mozgalommal találkozzunk Olaszországban. A híres Modena 1846-ban Velenczében színi iskola létesítése által akart a színészet bajain segíteni de mindenkori hiányzott az alap: a színészek iskolái s társadalmi képzettség. A színészek rendszeren úgy jöttek a próbákra, hogy szerepeiket nem tudják, (ez a magyar színészek között is gyakran előszokott fordulni. Szerk) s nem ritka, sok csaknem rendes eset, hogy a sugók tudóbbajban halnak el; előadás közben pedig rendszeren elrekednek. Volt már rá eset, hogy az első szerelmes fellépő előtt egy órával írta le szerepét s meglehetősen jászott; mások meg ennyit sem tettek s egészen készületlenül léptek a színpadra. Velenczében történt 1874-ben — s ezen sajtáságos tényint szintén jellemzőek hozzuk fel — hogy a „Théatro Malibran”-ban egy gyilkossági jelenetet — ismételteték.

A karzati közönség befolyásáról a színmű menetére, nem lehet fogalmat sem szerzeni annak, ki Nápolyban, Romában vagy Velenczében nem látott ily jeleneteket s nem hallja azon tárgyalásokat melyek a felvonások közei alatt a nép közt folynak. Ezen népdővéért (habár legnagyobb része, természetesen, olvasni nem tud) rofnagyságu hirdetésekot nyomtatnak, telve mindennemű hirdetésekkel és ígéretekkel. Egy ily falragasznak, tartalma szöszterint a következő:

A híres „Compagnia dramatica” ma este egészen új, egyenesen ezen színpad számára készített művet lesz szerencsés előadni a halhatatlan Hugó Victor tollából, melyben minden megvan, mit érdekesnek, klasszusnak, mystikusnak s phantasztikusnak lehet nevezni. Ezen darab czime „J. Burgravii” az ögrófok.)

A darab rég elmúlt időbe vezet bennünket vissza, Németország régi szokásait eleveníti

fel s I. Frigyes császár, az ugynevezett Barbarossa korában játszik. Még a benne szereplő egyének is mint a mult időről beszélnek, mert mint az alább közlendő színlapból látható, mindannyi őrög. A darab, valódi mestermű s három részre van felosztva.

Első rész: „A száz éves ősz”; második rész: „A koldus”; harmadik rész: „Az ismeretlen barlang s fátyolos nő, vagyis: Hiob, a rajnai titán, vagyis Nagy Frigyes a rírből kiszálva s a corsikai rabszolgánál, a testvérgyilkossá rettenetes barlangjában (nella terribile caverna del fratricidio) bosszu után vágyódva”.

E darabot a „Théatro malibran”-ban (elsőkel helyen Velenczében) több estén át adták nagy tetszés mellett. A „Compagnia drammatica Monti” a „Théatro civico di Fiume”-ban, e nagy fényes palotában adta elő Schiller „Don Carlos”-át Maffei kitűnő fordításában, s a színlapot, mely 1874. okt. 16-áról szól, a színmű hat felvonásának következő felsorolá-ával ékítette: Első kép: (quadro primo): „Flandria küldötte a spanyol udvarnál”. Második kép: „A trón ki ő minden érzelmét. A gyónató atya és a kegyencznő.” Harmadik kép: „Egy nő boszúja. Egy valódi barát bátorsága”. Negyedik kép: „II. Filóp titkainak rejtett utai”. Ötödik kép: „Barátságért életet vagy az atyagilykossá vádja.” Hatodik kép: „A szent inquisitio-törvényszék vagy a hóhér és áldozata.”

Sz. L.

Molière vigjátéka, itt először.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet 12-ik szám.

Kolozsvártt, szombaton, május 18-án 1878.

ITT ELŐSZÖR

A SZELEBURDI

vagy:

MINDENT ROSZKOR,

Vigjáték 5 felv. Irta Molière, fordította Paulay Ede. Rendező Benedek J.

SZEMÉLYEK:

Lélie, Pandolfo fia	—	—	Abonyi.
Célie, rableány Trufaldinnál	—	—	Gerő Lina.
Mascarille, Lélie szolgálja	—	—	Balászi.
Hippolyte, Anselme leánya	—	—	Boér Hermin.
Anselme, Hippolyte atyja	—	—	Makó.
Trufaldin, öreg	—	—	Gabányi.
Pandolfo, Lélie atyja	—	—	Csatár.
Léandre, jó családbeli fiú	—	—	Rónászeki.
Andrés, vélt cigány	—	—	Krasznai.
Ergasse, Mascarille barátja	—	—	Várad Albert.
Futár	—	—	Fehérvári.

Álarcosok. Történik Messinában.

Kezdeté 7 és fél órakor.

KÖZGAZDASÁG.

Placzkok árai.

— **A gy.-fehérvári** piac árai máj. 11-ről. 1878. Egy hectoliter Tisztabuzza 9 frt — kr, elegy-buzza 8 frt 46 kr, rozs 6 frt 90 kr, zab 3 frt. 50 kr. 100 kgr. széna kötve 3 frt 80 kr, kötetlen 3 frt 70 kr. alomszalma 1 frt 80 kr, zsupszalma 2 ft 50 kr. Egy liter borsó 24 kr. lenese 24 kr, paszuly 12 kr. Egy liter konyhaliszt 27 kr. Egy kgr. marhahus 40. Egy köbméter fa frt — kr, egy hectoliter pityóka 4 forint — krajczár, egy kgr. disznózsír frt. 94 kr szinzsír — frt — krt Bors 1 frt 12 kr. hagyma 24 kr, fokhagyma 24 krajczár.

— **A sz.-régeni** piacárjegyzéke május 9-ről: Egy hectoliter tisztabuzza 8 frt — kr, elegy-buzza 6 frt — kr, rozs 6 frt, török-buzza 7 frt 25 kr, zab 3 frt 25 kr, paszuly 22 kr, pityóka 3 frt 20 kr, 100 kgr. széna 2 frt — kr, 100 kgr. zsupszalma — frt 80 kr, 100 kilogr. alomszalma 1 frt — kr, egy kiló disznózsír 1 frt 10 kr, egy kiló turó — frt, — egy kiló disznózsír perszelt 90 kr, marhahus 32 kr, köbméter fa, nem usztatott 2 frt 40 kr.

— **M.-Vásárhely** piacárai máj. 9-ről, 1877. Egy hectoliter tisztabuzza 8 frt — kr, rozs 6 frt 50 kr, elegy-buzza 7 frt 55 kr, zab 2 frt 25 kr, 100 kgr. széna 3 frt — kr. alomszalma 1 frt — kr, zsupszalma 2 frt, — kr. egy köbméter fa nem usztatott 3 frt 50 kr, usztatott 2 frt 80 kr, egy kgr. fagygyugyert 50 öntött 60 kr. nyújtott — frt 50 kr, marhahus 34 kr, konyhaliszt 16 kr, Rizs 32 kr, 1 liter gyöngykása 28 kr. borsó 20 kr, lenese 24 kr, paszuly 16 kr, köles 16 kr, egy véka burgonya 3 frt 50 kr, 1 kgr. disznózsír — frt 90 kr, szinzsír 1 frt — kr, bors 1 frt — kr, hagyma 16 kr, fokhagyma 30 kr.

— **Szamosújvári** piaciárak 1878. máj. 9-én — Egy hectoliter tisztabuzza 8 frt 50 kr, egy hectoliter elegy-buzza 6 frt 60 kr, egy hectoliter rozs 6 frt — kr, egy hectoliter török-buzza 6 frt — kr, egy hectoliter zab 2 frt 60 kr, 100 kilogramm széna kötve 3 frt 70 kr, 100 kilogramm széna kötetlen 3 frt — kr, 100 kilogram alomszalma — frt 70 kr, 100 kilogramm zsupszalma — frt 70 kr, egy köbméter fa usztatott — frt — kr, egy köbméter fa száraz 3 frt 60 kr, egy kilogramm marhahus 30 kr, egy kilogramm disznózsír — frt 80 kr, egy hectoliter pityóka 3 frt 40 kr, egy liter borsó 15 kr, egy liter

lenese 15 kr, egy liter paszuly 15 kr, egy kilogramm konyhaliszt 20 kr, egy kilogramm hagyma 24 kr, egy kilogramm fokhagyma 32 kr.

A „KELET” magán táviratai.

Feladatott **Budapestben** május 17. 10 ó. 30 p. d. e. Sirkezt Kolozsvárra május 17. 11 ó. 45 p. d. e.

Suvalow missiójával hallgatnak.

Mondják, hogy Batumról, s Bulgária nagyításáról lemond Oroszország.

Suvalow kedden megy vissza.

Az orosz lapok békés nyilatkozatokat tesznek.

Az oroszok San-Stefanóból egy mértfölddel közeledtek Konstantinápolyhoz.

Az olasz hadügyér tiz milliót kér hadiszerelésre.

A hatvan milliós hitel a képviselőházban megszavaztatott, Ürményi visszavonta határozati javaslatát.

Legujabb.

A képviselőház tegnap folytatta a vitát a 60 milliós hitel felett. Moccsary Lajos egybe-hasonlítván a kormányelnök tegnapelőtti és Kerkapoly tegnapi beszédeit a kérdés közjogi oldalának felfogása tekintetéből, arra a következtetésre jut, hogy az egyik 19, a másik egy híján 20. — A ferde helyzetben nem segíthet más, csak a personal-unio. K a as Ivor báró kijelenté, hogy garantiank nélkül nem szavazza meg a kért hitelt. Kivánta különben Nándorfejérvár visszafoglalását, s hazánk szövetségét a latin fajokkal és nagyobb intimítását a katholicismussal. Ezután Apponyi Albert beszélt, hiányosoknak találván a miniszterelnök nyilatkozatait. Szerinte a ház semmi alkotmányos competenciát nem lép át, ha elfogadja Ürményi határozati javaslatát. A vita ezzel berokszotvén, Tisza kormányelnök szözlött meg röviden és jathással, meg egyszer bizonyítva a határozati javaslat tarthatatlan voltát. Ürményi Miksa erre határozati javaslatát visszavonta. Szavazásra kerülővén a sor, a javaslat ellen csak a szélső bal szavazott.

A főrendiház ülésén a kiegyezési javaslatokat tárgyalta. A javaslatok közül először a vámszövetségre vonatkozót kezdtek tárgyalni; ellenzék a javaslatot Smidegg János gr., Lipthay Béla b., pártolták Wenckheim László b., Cziráky János gr., Vay Miklós b.

Vay után Trefort védte a javaslatokat, melyeket utána Prónay Dezső támadott meg; szölt meg Száll Kálmán, mire a kérdést föltétvén, a ház átalánosságban tölnyomó többséggel (az összes szavazatokkal hét ellen) elfogadta a javaslatokat. Megkezdették a részletes tárgyalás is, mely egész a vámszövetségről szóló javaslat végeig haladt, hol Wenckheim nyújtott be egy a vámszövetségi törvény életbeléptét július 1-re tevő módosítást, illetőleg pótlást.

Távirati tudósítás

a budapesti árutársda hivatalos árjegyzőtefről május 4.

Cikona	Faj	Ára 100 klg.	
		től	ig
		frt	kr
Buzza	bánsági	10 58	—
	tiszavidéki	10 80	—
	pestvidéki	10 60	—
	fehérmegeyi	10 70	—
Rozs	magyar	7 60	7 80
	takarmány	7 05	7 80
Árpa	maláta	7 60	9 60
	magyar	6 65	6 90
Zab	bánsági	7	7 10
	másnemű	—	—
Tengeri	káposzta	—	—
	bánsági	—	—
Repeze	magyar	7 70	8
	—	—	—
Szőlvény (Uszácse)	buzza	tavasza szállítad	11 35 10 40
	—	Szept.—Oktre szállítan.	10 60 10 65
	rozsa	tavasza szállítad	—
	teng.	Májusra—junia szállit.	7 12 7 15
	repeze	káposzta Aug. Szept. szál.	15 3/8 15 3/8
	(ny.) zesz	bánsági Jul. Aug. szállit.	14 3/8 14 3/8
		100 liter száaláléként	31 3/4 32

Erték- és váltófolym.

1878. május 16.

Magyar aranyjáradék	85.30.
„ kincstári utalv.	119.—
„ „ 2	109.05.
„ keleti-vasut elsőbseg 2	72.50.
„ állami kötvény 1876 év.	65.25.
„ vasuti kölcsön	99.25.
„ földterhermentesítési kötvény	79.75.
temesi „	77.75.
erdélyi „	77.25.
horv. slavon „	—
magy. szőlődezmá váltáság	81.75.
Oszt. egységes államadóság papírban	61.90.
„ „ ezüstben	64.70.
„ aranyjáradék	71.50.
1860. államsorjegy	113.—
Oszt. nemzeti bank részvény	8.01.
„ hitelrészvény	214.90.
magyar. hitelbank	187.75.
Ezüst	105.30.
Cs. k. arany	5.72.—
Napoleon'or	971 5/10
Német birod. mark	59.90.
London	121.30.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Arlejtési hirdetmény.

Az udvarhelymegyei székház körül szükségessé vált többrendbeli helyreigazítások, a n. mélt. m. kir. belügyminiszterium által folyó évi 17,803. sz. a. kelt magas rendeletével 1782 frt 63 krnyi költség összeg erejéig engedélyeztetvén: ezen építkezés biztosítása tekintetéből

1878. évi június-hó 4-kén reggeli 10 órakor,

az udvarhelymegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál zárt ajánlati tárgyalás megtartatik.

Az arra vonatkozó 50 kros bélyeggel ellátandó ajánlatok, melyekben az árendés számokkal és betűkkel számalékokban kiírva legyen, a vállalati összeg után számítandó 10% bántépénzzel ellátva és bepecsételve, a fenkitűzött tárgyalási óráig, az arlejtési bizottságnak annnyival bizonyosabban beküldendők, vagy személyesen átadandók, minthogy későbbben beérkezett ajánlatok tekintetbe vétetni nem fognak.

Az ajánlatban minden esetre felemlítendő, hogy a versenyző az építkezési iratokat, valamint a feltétel füzetet és a különleges építési feltevéket ösmeri, s azoknak magát teljesen aláveti.

A művelet a kir. építészeti hivatalnál a hivatalos órákban betekinthező. Sz.-Udvarhelyt, 1878. május 9.

Dr. TÖRÖK ALBERT, alispán.

Nem hivatalos.

FERENCZ JOZSEF KESERÜVIZ-FORRAS

(171)

(1—10)

A leghatásosabb valamennyi keserűviz között. H. tásában az által különbözök előnyösen a többi ismert keserűviztől, hogy kisebb adagokban hatásos s használata nem okoz

utóbajokat. **Dr. Leidesdorf Miksa, tanár.**

Különösen az által tünik ki, hogy enyhén keserű, nem kellemetlen ízű és hogy még hosszabb használat után sem zavarja meg az étvágyat és emésztést. **Dr. Korányi Frigyes, tanár s kir. tanácsos.**

Valamennyi budai keserűviz között kellemes íze és jeles hatása által tünik ki: gyomor- és bélhurkától, megrögzött székrekedéstől, alhasi vérpangásnál valamint vértelenségnél, aranyérvél, étvágytalanságnál, **Dr. Kiss Sándor, a budai kórház igazgatója.**

A hatás kivétel nélkül gyors, biztos és ájdalom nélküli.

Wienburg. **Dr. Bárány Lichtenfels-Scanzoni, tanár s titkos tanácsos.**

Készletben minden gyógyszerár és fűszerkereskedésben. **Kolozsvárt Csiky testvérek, Csiky Imre és Frenkel Gyulánál.** Nyomatványok stb. ingyen, a szétküldési igazgatóságnál Budapesten.

Rendes adag: egy fél borospohárral.

SÁRGA KRISTÓF

fehérnemű és vászon raktára Kolozsvárt, bel-középuteza (kisegítő alatt.)

Van szerencsém tisztelettel tudatni n. érd. vevőimmel, hogy raktáromat mely több idő óta fennáll, egész ujan rendeztem és n. érd. vevőim előnyére áruimat tetemesen bővítettem, s legnagyobb választékban kaphatók:

Férfi fehér-ingek, ohiffon, creton és madepolán szövethől, sima himzett és redős gallérral, vagy a nélkül 85 krtól, 3 frt 50 krig.

Férfi színes-ingek, angol oxford, creton és madepolán szövethől 100 különböző mintára, jó színtartó 80 krtól, 2 frt 60-ig.

Férfi alsó-nadrágok (gatyák) mindennemű szabású, legjobb len és pamut vászonból 70 krtól, 2 frt 50-ig.

Férfi legujabb gallérok és kszelők 4 réti legjobb ohiffon szövethől párja 40 kr.

Férfi színes-szélű selyem, — len és pamut zsebkendők szegve 6 darab egy kötegben 60 krtól, 15 frtig.

Valódi len fehérzsebkendők 6 darab egy kötegben 1 frt 50 krtól 7 frtig.

Legujabb szerkezetű esőernyők 1 frt 60-tól 15 frtig.

Fehér és színes harisnyák, len, pamut és selyemből, párja 15 krtól 1 frt 50-ig.

Legujabb nyakkendők, kesztyűk, nadrágtartók, harisnya kötők, órasínorok sat. legújanyosabb árban.

Női ingek len és pamut vászonból, sima, himzet vagy redős, 1 frtől, 5 frtig.

Női hálós reklik 1 frtől 5 frtig, főkötők len és ohiffon vászonból 40 krtól 80-ig.

Női alsó-szoknyák és nadrágok 90 krtól 7 frtig.

Mindenféle len és pamut vászon, **fehér és színes asztalnemű,**

szín-tartó **creton, oxford és madepolán**

színes ingszövetek

1000 különböző mintára 24 krtól 52 krig.

100 különböző fajtájú chiffon, creton és madepolán fehér ing-szövetek 80, 1,55 és 170 centiméter széles, 22 krtól 70 krig,

Sima, himzett és redős

len és pamut ingbetétek 25 krtól 3 frtig.

Len és chiffon himzett, stráfok és betétek, kötő, varró, himző-pamutok és csernák, ujjon szűlötték részére főkötők, reklik és takarók sat.

Továbbá elvállalok kibázasítást, vagy magán szükségre kívánt fehérneműek pontos elkészítést; kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem van fordítva.

Megrendeléseket, nyak bőség, váll- és ujjahossza papír szelvényen pontos mértéke beküldése mellett saját felelősségemre, azonnal teljesítek, mely esetben árat és fajtáját meghatározni kérem.

Bármely megrendelés ha nem tökéletesen kielégítő az érte fizetett összeget vissza szolgálok, vagy mással kívánatra kiserőlem.

Legfőbb törekvésem n. é. vevőim bizalmát továbbra is kiérdemelni és azt megtartani

alázatos szolgálója:

Sárga Kristóf.

(127)

Mindenféle bel- és külföldi természetes friss

„ÁSVÁNYOS GYÓGYVIZEK“

legrégibb legnagyobb áru telepe, nem különben Kőbányai, Pilseni és Schwechati palaczk sörök, — valódi franczia Pezsgők, kitűnő Visontai Píros Bor (Specialitás!)

Somlyay Lászlónál.

(439)

(44—50)

Üzlet-megszüntetés

miatt

általános kiárúsítás!

A jelenlegi kedvezőtlen időviszonyok miatt, elhatároztam régen fennálló és jó hírnek örvendő

dívat-áru-üzletemet véglegesen megszüntetni.

Ezen üzlet, melynek készletét csak most újítottam meg, **gazdag választékkal rendelkezik**, minden kigondolható dívat cikkezzel, **selyem, gyapjú, szőr, gyapott és vászon—kelmékkel, kész férfi- és női-fehérművel, szallagokkal, lábbelik, keztyűk, asztalneműk, paplan, matrátz, pipere s számtalan itt elé nem sorolható árukkal sat. sat.** s remélem, hogy miután az **üzletfelhagyási** szándék gyors keresztülvitele tekintetéből, az árakat aránylag igen **jutányosokra, sőt tetemesen leszállítottakra szabtam,**

a n. érd. városi és vidéki női és férfi közönség minden igényének teljes megelégedésre leszek képes megfelelni.

Gamentzy János,

főtér gróf Teleki Domokos-ház Kolozsvárt.

Erdélyi kereskedelmi és hitelbank.

Az erdélyi kereskedelmi és hitelbank részvényesei az 1878. május 21-én d. e. 10 órakor a bank helyiségében tartandó,

8-dik rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívatauk.

Ezen közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatósági jelentés a bank 1877-dik évi működéséről.
 2. A zárszámadásnak és mérlegnek a felügyelő bizottság jelentésével együtt előterjesztése. (157) (3—3)
 3. Az igazgatóság és felügyelő bizottság az 1877-ki számadások terhe alól felmentése.
 4. 3 igazgatósági tagnak 3 évre és 1 felügyelő bizottsági tagnak 3 évre megválasztása.
 5. Igazgatósági előterjesztés az alapszabályok némely pontjainak megváltoztatása iránt.
 6. Igazgatósági előterjesztés a 7-dik rendes közgyűlésre vonatkozó kir. törvényeski végzés tekintetében.
 7. Birósági végzés előterjesztése részvényes báró Apor Károly ural fennforgott ügyben.
 8. Az igazgatóság és részvényesek által esetleg, a közgyűlés elé terjesztendő indítványok és javaslatok. *)
- A közgyűlésen személyesen, vagy megbízottjaik által résztvenni szándékozó részvényesek, az alapszabályok 34. §-a értelmében kötelesek 3 nappal a közgyűlés előtt részvényeiket (illetőleg ideiglenes elismervényeiket) a társaság pénztáránál, innen nyarandó térítvény és belepti jegy mellett letenni.
- A felügyelő bizottság által megvizsgált mérleg az erre vonatkozó jelentéssel együtt 3 nappal, a közgyűlés előtt a banknál betekinthező.
- Maros-Vásárhelyt, 1878. ápril-hó 30-kán.

Az igazgatóság.

*) Az alapszabályok 28. §-a értelmében a részvényesek ily beadványai 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt a bank helyiségében közszemlére kitétetnek.

JELES IRODALMI UJDONSÁGOK.

Kaphatók:

Stein János

könyv- és zenemű-kereskedésében Kolozsvárt.

VICTOR HUGO.

LE P A P E.

Ára 2 frt 60 kr.

Tisza Kálmán.

Politikai élet- és jellemrajz. 1878.

Írta II-ik KÁKAY ARANYOS.

Tartalom:

Prolog. Tisza Kálmán az apja fia. Tisza Kálmán és a protestantismus. Teleki László tragédiája. Tisza Kálmán és Teleki Mihály. A bal-közép. Gróf Andrássy Gyula. A fusio. A hon-mentés. Végző.

Ára 1 frt 80 kr.

Az új magyar büntető törvény magyarázata.

A törvény eredeti szövegével, összehasonlítva előbbi törvényeinkkel. Az igazságügyminiszteri indokolás alapján és több e nemből írt jelesebb külföldi művek szerint példákkel felvilágosítva.

Írta KASSAY ADOLF. Ára 1 frt 80 kr.

A kisebb polgári peres ügyekben való eljárás rendszere, tekintettel a községi biráskodásra.

Irománypéldákkal. Írta ZILINSZKY IMRE.

Ára 3 frt.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdájánál az ev. ref. tanoda betűivel Kolozsvárt.

KEVELETSEL INIS

B Az oly rövid idő alatt általánoson kedvelté vált különös finom zamatu, szaporaságáról nevezetes

BOURBON-KÁVÉ

kizárólagos egyedüli raktára.

1 ólom pecséttel ellátott 4 vámfontot tartalmazó zsák ára	3 frt 60 kr.
1 ólom pecséttel ellátott 10 vámfontot tartalmazó zsák ára	9 frt — kr.
1 ólom pecséttel ellátott 20 vámfontot tartalmazó zsák ára	18 frt — kr.

CSIKI TESTVÉREK